

Kommissorium for Djøfs ekspertudvalg for bedre samspil mellem ministre, embedsværk og medier

Baggrund

Ifølge tidligere undersøgelser har Danmark en velfungerende offentlig forvaltning og en stærk og veluddannet centraladministration med velbeskrevne principper for samspillet mellem ministre og embedsværk, senest i det såkaldte Kodex VII.

Sideløbende hermed synes der at være en udvikling i retning af et mere udtalt ønske fra skiftende regeringer om politisk-taktisk rådgivning, og i den forbindelse en oprustning af ministerierne med særlige rådgivere og politiske sekretariater mv. Samtidig ser vi en medievirkelighed med et stigende antal platforme og løbende deadlines. Endelig ser vi fra såvel ministre, særlige rådgivere og medlemmer af Folketinget en øget brug af sociale medier, der i mindre grad baserer sig på viden, inddragelse og grundighed, men mere handler om taktik, positionering og branding.

Udviklingen forplanter sig på flere måder i det politiske system: Dels som et ydre pres fra medierne for hurtige beslutninger og meldinger. Dels som et indre pres fra politikerne selv (både regeringen og Folketinget), som f.eks. ses i hurtige ministerdispositioner, politiske udspil, samråd og spørgsmål til ministre samt ændrede debatformer i Folketinget. Denne udvikling øger tempoet i de politiske processer og risikerer at påvirke kvaliteten af det faglige, herunder juridiske, grundlag for de politiske beslutninger. Det ydre såvel som indre pres kan således udfordre embedsværkets muligheder for at efterleve de syv centrale pligter for embedsfolk i centraladministrationen – Kodex VII.

Udviklingen manifesterer sig også i en række sager, hvis kerne handler om en øget centralisering og samspillet mellem ministre, embedsværk og medier og dermed om beslutningsprocesser på øverste niveau i skiftende regeringer. Nogle af disse sager har ført til undersøgelser og kommissioner, og en enkelt har sågar ført til en rigsretssag – andre har ført til hjemsendelser med efterfølgende frikendelse af de involverede embedsfolk. Det er en udvikling, der kan være med til at undergrave tilliden til det politiske system og i sidste ende opbakningen til vores folkestyre, demokratiske institutioner og offentlige myndigheder.

Formål

På denne baggrund finder Djøf, at der er behov for igen at se på, hvordan rollerne udleveres og magten udøves mellem folketingspolitikere, ministre, embedsværk og medier, og hvor sidstnævnte har en særlig rolle som kanal for den øvrige offentlighed. Som konsekvens heraf nedsætter Djøf et ekspertudvalg, der gennem analyse og debat skal forholde sig til, hvordan samspillet mellem disse aktører bedst muligt kan understøttes.

Opgaver

For at styrke det nævnte samspil skal ekspertudvalget med afsæt i tidligere undersøgelser om forholdet mellem bl.a. ministre og embedsværk – senest Bo Smith-udvalgets arbejde i perioden 2014-2015 – og i respekt for de gældende principper og normer for offentlig forvaltning i Danmark

- a) undersøge væsentlige elementer i samspillet mellem folketingspolitikere, ministre, embedsværk og medier
- b) vurdere konsekvenserne af samspillet, herunder i relation til efterspørgslen på politisk-taktisk rådgivning og i den forbindelse politiske sekretariater og særlige rådgivere mv. samt arbejdsforholdene for embedsværket
- c) formulere anbefalinger til, hvordan samspillet mellem folketingspolitikere, ministre, embedsværk og medier kan sikre bedst mulige beslutninger i regeringen

Sammensætning

Ekspertudvalget sammensættes af tidligere topembedsfolk, forvaltningsekspertes, folketingsmedlemmer og ministre samt chefredaktører med indsigt i samspillet mellem folketingspolitikere, ministre, embedsværk og medier. Ekspertudvalget og dets formand udpeges af Djøf. Se bilag 1 nedenfor.

Uafhængighed

Ekspertudvalget er nedsat af Djøf. Medlemmerne er udpeget i deres personlige egenskab og arbejder uafhængigt af Djøf.

Arbejdsform

Ekspertudvalget betjenes af Djøfs sekretariat med ekstern konsulentbistand til skriveopgaver.

Ekspertudvalget mødes efter behov ca. en gang månedligt.

Djøf nedsætter en gruppe med medlemmer af Djøf, som følger ekspertudvalgets arbejde og bidrager med viden og erfaringer fra centraladministrationen.

Tidsplan og leverancer

Ekspertudvalget gennemfører en eller flere undersøgelser med betydning for samspillet mellem folketingspolitikere, ministre, embedsværk og medier. Ekspertudvalget tager derudover udgangspunkt i offentligt tilgængeligt materiale, der kan belyse de forskellige områder, som kommissoriet dækker.

Ekspertudvalget nedsættes januar 2022 og vil inden udgangen af januar 2023 præsentere sit arbejde.

Bilag: Ekspertudvalgets medlemmer

Tidl. departementschefer

- Karsten Dybvad, tidl. departementschef i Statsministeriet og Finansministeriet (formand)
- Jakob Jensen, adm. direktør i DBU, tidl. departementschef i Beskæftigelsesministeriet
- Kristian Vendelbo, adm. direktør i KL, tidl. departementschef i Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Tidl. ministre

- Karen Ellemann, generalsekretær for Nordisk Ministerråd, tidl. MF (V), tidl. minister
- Martin Lidegaard, MF (RV), tidl. minister

Ekspertter

- Amalie Trangbæk, adjunkt, Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet
- Jørgen Steen Sørensen, højesteretsdommer, tidl. Folketingets ombudsmand og Rigsadvokat
- Lotte Jensen, direktør for VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Mediepersoner

- Kristian Madsen, chefredaktør på A4 Medier
- Mette Østergaard, chefredaktør på Berlingske